

SPRINT nieuwsbrief 34, februari 2016

Met deze nieuwsbrief willen wij u op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen binnen het ResearchCenter SPRINT.

Herman Kuis, secretaris SPRINT

In dit nummer:

- ♦ Veel vraag naar spraak-app UMCG-SPRINT
- ♦ Agenda: Medische Hulpmiddelen vordering

5 jaar SPRINT-symposium; 12 januari 2017

De eindgebruiker centraal

De eindgebruiker is de winnaar van de dag, stelt Prof. Hans Rietman, wetenschappelijk-directeur van SPRINT, tevreden vast na een levendig SPRINT-symposium begin januari in Groningen. Het centrale thema van het jaarlijkse symposium was dit keer: wat SPRINT heeft bewogen. Een dag vol informatieoverdracht, discussie, netwerken en SPRINT-productpresentaties inspireerden een meelevende zaal beleidsmakers, investeerders, SPRINT-partners en promovendi.

Promovenda Charissa Roossien presenteert de laatste resultaten van SPRINT@Work. Doel van het project is werknemers langer gezond aan het werk te houden en een hogere arbeidsproductiviteit te realiseren. Zo wordt een slim pak ontwikkeld vol sensoren die houding van de gebruiker monitort en de gebruiker feedback op maat geeft over zijn of haar werkhouding. Eind 2017 worden de resultaten verwacht.

'Nieuwe technologie biedt veel mogelijkheden armprothesen op maat te maken die veel eenvoudiger zijn in gebruik. Ons motto is: 'aandoen en klaar,' beloven Andreas Franzke en Morten Kristoffersen. Zij doen onderzoek binnen het Intuitive Natural Prosthesis Utilization-project onder wetenschappelijke supervisie van Prof. Corry van der Sluis, UMCG Revalidatiegeneeskunde. Hoe dat er in de praktijk uit kan zien, demonstreerde de 9-jarige Guido in het Jeugdjournaal. Guido liet zijn eigen handprothese 3D-printen. Corry van der Sluis was nauw betrokken bij het proces. [Website](#)

Promovendus Roy Reints krijgt de zaal stil met zijn onderzoek naar de Dynamic Ulcer Prevention Sole. De slimme inlegzool vol sensoren moet helpen voorkomen dat diabetici ulcus aan de (neuropathische) voeten ontwikkelen. In Nederland zijn er ongeveer 800.000 patiënten met Diabetes Mellitus. Dit aantal zal toenemen tot 1.300.000 in 2025.

Onder de projectnaam Cyclist Road-User Interaction Support (CRUISer) wordt binnen SPRINT onderzocht hoe fietsen voor ouderen veiliger te maken. Het doel van dit project is een slimme ondersteunende fiets te ontwikkelen welke de stabiliteit van het fietsen verhoogt, waardoor valrisico's afnemen.

'Onderzoek gericht op preventie waar een brede zorgmarkt aanspraak op wil maken,' verzekert dagvoorzitter Hans Rietman.

Prof. Klaas Postema, nieuw lid van de SPRINT Advisory Board, Prof. Hans Rietman en Max van den Berg, Advisory Board, in discussie over de gezondheidszorg van morgen

Actieve werkplek

'Verschillende onderzoeken tonen aan dat veel en lang zitten niet goed voor de gezondheid is,' weet ondernemer Wim Buss van Buss B.V. Ontwerp & Inrichting. Het is zaak medewerkers in beweging te krijgen op de werkplek, adviseert de ondernemer uit Aduard. Hoe? Door werkoverleggen staand te voeren, door te werken aan zit-statafels, met behulp van bureaustoelen die actief en bewegend zitten stimuleren. Dynamisch werken stimuleert niet alleen de gezondheid, het verhoogt ook de creativiteit en de productiviteit,' aldus Buss. [Website SPRINT](#)

IGZ-aanmelding bij onderzoek naar medische hulpmiddelen

De overheid stelt de gebruiker centraal door marktintroductie van medische hulpmiddelen aan regels en voorwaarden te binden. Bekend is dat voor het klinisch testen van een innovatief medisch product een aanvraag moet worden ingediend bij de Medisch-Ethische commissie van het betreffende ziekenhuis. Wat veel minder bekend is, is dat een dergelijk onderzoek ook moet worden aangemeld bij de IGZ (Inspectie voor de Gezondheidszorg). Hans Rietman legde uit, wanneer en hoe dit moet. [Richtlijnen IGZ](#)

Brainstormsessies

Onder leiding van Prof. Bart Verkerke, technisch-directeur van SPRINT, wordt de dag besloten met interactiesessies hoe de SPRINT-eindgebruiker, wetenschap en productontwikkelaars optimaal kunnen samenwerken op weg naar de ideale gezondheids-samenleving. Vraagstellingen die aan de orde komen, zijn:

Hoe kunnen we promotietrajecten en productontwikkeling zo goed mogelijk combineren? Suggestie: Maak gebruik van effectuation research, waarbij de doelen die kunnen worden bereikt, worden bepaald door de middelen die beschikbaar zijn.

Hoe organiseren we binnen SPRINT valorisatie van prototypen die voortkomen uit SPRINT-projecten? Suggestie: Bied de nieuwe producten aan als onderdeel van een totaalpakket gezondheidszorg. Benut de unieke diversiteit die de SPRINT-partners bieden.

Wat betekent de omwenteling van zieken- naar gezondheidszorg middels preventie voor de organisatie van de gezondheidszorg? Suggestie: Maak van artsen leefstijladviseurs. Betaal ze op basis van het aantal gezonde patiënten.

Hoe kunnen we de eindgebruiker (nog beter) bij projecten betrekken? Suggestie: Geef het geld voor nieuw onderzoek aan de eindgebruiker. ■

Nieuwe UMCG/SPRINT-app voorziet in zorgbehoefte

► Mensen hun spraak teruggeven

'Zouden we bijna vergeten: in maart zijn we uitgenodigd door Apple, afdeling Healthcare, om langs te komen in Amsterdam. Ze zijn geïnteresseerd in onze gloednieuwe zorg-app die mensen met hersenletsel ondersteunt bij het herwinnen van hun spraak.'

Anja van der Heide en Judith Feiken kijken er naar uit. Na 3 jaar wetenschap, marktonderzoek en app-developing, kreeg eind december 2016 de nieuwe spraakapp groen licht voor marktintroductie. De app is een onderdeel van het Therapeutisch Instrument voor Apraxie van de Spraak (TIAS). TIAS bestaat uit een praktisch en gestructureerde behandelmethodiek, met aansluitend het nieuwe digitale oefenprogramma: de TIAS app. Het instrument is ontwikkeld in het UMCG Centrum voor Revalidatie.

Anja: 'We zitten nu in de spannende fase dat we alle reacties rustig op ons af laten komen. De reacties peilend maakt duidelijk dat de app voor de doelgroep echt in een behoefte voorziet. Naar de behoefte hebben we natuurlijk marktonderzoek gedaan, maar het is toch altijd afwachten hoe het in de praktijk uitpakt. Positief dus. En deze eerste versie van de app is eigenlijk nog maar het begin.'

Slimmer organiseren

Inmiddels wordt de zorg-app aangeboden via AfasieNet en worden de Groningse innovators benaderd door ziekenhuizen en logopedisten uit heel het land met de vraag naar informatie over TIAS. Judith Feiken is logopedist en klinisch linguïst in Beatrixoord. Anja van der Heide is werkpakketleider 'e-Health' bij Rehab-4-Life. Rehab-4-Life heeft tot doel om met gecombineerde coaching-aan-huis en coaching-over-afstand de revalidatiezorg voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel tot in de eigen leefomgeving slimmer en vooral ook efficiënter te organiseren met een nieuwe klant-en-klare zorginnovatie in de etalage. Prachtig. Maar je moet er wel wat voor doen, weten Anja en Judith.

Anja: 'Belangrijkste voorwaarde ook hier: vanaf de start de gebruiker betrekken bij het ontwikkelen van het zorgproduct. Het is misschien een open deur, maar zorginnovatie wordt nog te vaak opgepakt vanuit een technologische, aanbod gedreven invalshoek. Als er geen commitment is bij de eindgebruiker om een zorgproduct ook daadwerkelijk te gebruiken, schiet je je doel voorbij. En het product moet een wezenlijke verbetering zijn van bestaande zorgproducten- en diensten'.

Twee doelgroepen

Judith: 'Onze TIAS-app richt zich eigenlijk op twee eindgebruikers. De patiënt: hij of zij kan zijn of haar spraak trainen met een op maat gemaakte module die naadloos aansluit bij het herstelproces van de patiënt. De app, die op de iPad wordt gebruikt, biedt verbredende modules zoals geluiden die een klank verbeelden of associaties met geluiden die dezelfde klank oproepen. De resultaten worden opgeslagen en geven zowel de gebruiker als de therapeut inzicht over vorderingen.'

De tweede doelgroep verrassenderwijs is de logopedist. Judith: 'Uit eigen ervaring weet ik hoe weinig binnen de logopedie nog gebruikt wordt gemaakt van digitale hulpmiddelen bij spraak- en taaltherapie. De TIAS biedt logopedisten de mogelijkheid mensen met hersenletsel hun spraakoefeningen te laten doen tijdens de logopedische behandeling, maar ook oefeningen voor thuis mee te geven. De app zorgt voor meer continuïteit in de behandeling.'

Anja: 'Belangrijk is ook om voor de start alle neuzen dezelfde kant op te krijgen. En tussentijds evalueren. Daar moet je echt de tijd voor nemen. Bij de ontwikkeling van een product zijn zoveel verschillende belangen. Voor de TIAS-app hebben we om tafel gezeten met patiënten, logopedisten, wetenschappers, behandelaars, app-developers, financiers. Zo zijn we tijdens het traject van app-developer veranderd, omdat we vonden dat de klik naar het product ontbrak. Dat gebeurt. Maar uiteindelijk is er een resultaat waar we trots op zijn.'

Volgende stap

De doelgroep van gebruikers met niet-aangeboren-hersenletsel, die spraakapraxie krijgen in Nederland is ongeveer 3000 per jaar. De TIAS-app is gefinancierd vanuit eigen UMCG-middelen en met subsidies van ZonMw, Stichting Beatrixoord NN en SNN. De app wordt aangeboden in de Apple App Store. Instellingen die gebruik maken van de TIAS-app betalen een eenmalig instapbedrag van 345 euro en jaarlijkse abonnementskosten (euro 100,-) geld dat voor een deel wordt gestoken in de doorontwikkeling van de app.

Anja: 'De app wordt nu aangeboden voor de Nederlandse zorgmarkt, maar met wat simpele ingrepen kun je het uitbreiden voor spraaktherapie in andere landen. Ook zou je ons platform met achterliggende technologische infrastructuur in kunnen zetten voor vluchtelingen die de Nederlandse taal moeten leren.'

Judith: 'Verder gaan we de huidige app personificeren, door aan het oefenmateriaal foto's van belangrijke personen of situaties uit de thuissetting van de patiënt toe te voegen. Hieraan koppelt de logopedist vervolgens woorden en zinnen. Belangrijke volgende stap is ook om voor afasiepatiënten een eigen behandelmodule op het platform te ontwikkelen. Daar hebben we een subsidie van het Revalidatiefonds voor ontvangen.'

Voor meer informatie over business development en marktintroductie van het TIAS, kunt u contact opnemen met Judith Feiken (j.f.feiken@umcg.nl) of Anja van der Heide (a.d.van.der.heide@umcg.nl). Meer informatie over de innovatieve spraakmodule vindt u in de TIAS webshop: <https://logopedie-umcg.nl/>.

Agenda

► Medische Hulpmiddelen vordering

Donderdag 16 maart; 15.00 - 18.00 uur; Health Hub Roden

In de themabijeenkomst worden de gevolgen van de overgang van de medische hulpmiddelen richtlijn naar de nieuwe verordening besproken, onder andere wat betreft: scrutiny procedure voor hoog risico producten; Klinische studies; Software classificatie; Unique Device Identification; Economic operators in de supply chain; Hulpmiddelen voor eenmalig gebruik en reprocessing In-vitro diagnostische hulpmiddelen. Programma en registratieformulier vindt u op de website van [Health Hub Roden](#)